

Yttrande – Områdesplan för Köpmanholmen med omnejd

Jag föreslår att Översiktsplan 2040 kompletteras med ett tillägg som lyfter fram möjligheten att ta fram en gemensam **områdesplan (i modern terminologi en fördjupad översiktsplan)** för Köpmanholmen inklusive Åmynnet, Bredånger och Näske. En sådan planeringsenhet skulle formellt slå samman dessa närliggande byar till ett delområde, vilket är förenligt med Plan- och bygglagens intentioner. Syftet är att skapa ett helhetsgrepp över service, infrastruktur och bebyggelseutveckling i hela området, i stället för att planera varje ort var för sig.

Fördelar med samordnad planering

1. **Samordnad service och infrastruktur:** En områdesplan gör det möjligt att koordinera investeringar och funktioner i hela Köpmanholmsområdet. Boverket konstaterar att i översiktsplanen *"samordnas olika sektorsintressen, vilket underlättar kommunens planering och utbyggnad av infrastruktur, service och bostäder"*. Genom att se Köpmanholmen, Åmynnet, Bredånger och Näske som ett planeringsområde kan kommunen effektivisera exempelvis vägnät, kollektivtrafik, bredband och samhällsservice (skola, omsorg, detaljhandel) utifrån ett gemensamt behov. Detta ökar också det sammanlagda befolkningsunderlaget, vilket gör orterna starkare i dialogen med centralorten och andra planeringsinstanser ("en större samlad argumentation" för landsbygden krävs enligt Länsstyrelsen).
2. **Större befolkningsunderlag för service och utveckling:** Genom att slå ihop orterna i en planeringsenhet blir området attraktivare för både offentlig och privat service. Länsstyrelsen betonar att *"Tillgången till service är avgörande för möjligheterna att leva och verka på landsbygden"*. Med fler invånare inom planeringsområdet kan skola, vård, butik m.m. dimensioneras för hela befolkningen. Marken mellan byarna kan planläggas för gemensamma utvecklingsändamål – till exempel nya bostadsområden, gemensamma rekreationsområden eller nya arbetsplatsområden – vilket gynnar alla byar. Vidare framhåller landsbygdsplaneringen att goda kommunikationer är grundläggande för utveckling. En sammanhållen plan kan till exempel möjliggöra satsningar på säkra gång- och cykelvägar eller utökad busstrafik som binder ihop orterna och förbättrar kollektivtrafikförbindelserna.
3. **Gemensam identitet och helhetssyn i utvecklingen:** En områdesplan kan också bidra till att skapa en ny gemensam identitet för Köpmanholmsområdet istället för gamla, splittrade

föreställningar. Köpmanholmen har historiskt varit ett brukssamhälle, men kommunen noterar att orten “över tid utvecklats från en mer utpräglad industriort till att idag även fungera som en knutpunkt för besöksnäringen”. Genom att inkludera angränsande byar i samma plan kan man tydligare fokusera på framtida tätortsutveckling och turism tillsammans. Länsstyrelsen poängterar att fysisk planering bör skapa *”aktivitet och rörelse”* snarare än att landsbygden förblir passiv. Redan idag går barn från flera av de omgivande byarna i Köpmanholmens skola (åk 0–6), vilket visar att många samhällsfunktioner redan är gemensamma. En gemensam plan skulle alltså formalisera det samarbete som redan finns och sätta helhetstänkandet i förgrunden – istället för “bytänkande”.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis skulle en samlad områdesplan för Köpmanholm med Åmynnet, Bredånger och Näske stärka förutsättningarna för en långsiktigt hållbar bygd genom effektiva investeringar i service och infrastruktur. Enligt PBL och planeringsvägledningen är en sådan helhetssyn nödvändig: *”I planen samordnas olika sektorsintressen”* och *”tillgången till service är avgörande för möjligheterna att leva och verka på landsbygden”*. Genom att aktivera en områdesplan kan kommunen hålla ihop dessa mindre orters utveckling, skapa ett större befolkningsunderlag för nya initiativ och bättre behålla vital samhällsservice i hela området. Jag hoppas därför att kommunens översiktsplan inkluderar denna ambition och inriktning i sin slutliga version.

Köpmanholmen 2025-11-30

Yan Strömberg Juth